

Beskrivning av vårt arbete med
En bra start i livet

Verksamhetsrapport 2020

Rapporten omfattar perioden: augusti 2019 - november 2020

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Rapport – omfattning	4
Omvärld – påverkan	4
Hur vi lever upp till uppdraget	6
Politiska prioriteringar	6
Kunskaper	7
- Övergripande insats för att utveckla flerspråkiga barn och elevers lärande	17
- Insatser för ökad måluppfyllelse i grundskolan	17
- Entreprenörskap	20
Trygghet	21
Psykisk och fysisk hälsa	23
- Tidiga samordnade insatser TSI	23
- Närvaro	23
- Meningsfull fritid	24
Familjen	26
Förvaltningens samlade rekommendationer	27

Sammanfattning

För att nå det politiska målet ”År 2023 har barn och unga kunskaper, lust att lära och är motiverade för vidare utbildning” behöver verksamheten fortsätta hålla ett tydligt fokus på kunskap och måluppfyllelse. Skolverkets analys av kommunens elevunderlag visar att skolorna har ett stort kompensatoriskt uppdrag vilket ställer krav på planering och insatser. Analysen av vårterminens måluppfyllelse visar att eleverna i årskurs 9 ligger kvar på de senaste årens trend, dock har meritvärde och behörighet till gymnasiet sjunkit mot föregående år. I år har situationen med Coronapandemin inneburit att många elever under våren inte kunnat delta i delar av undervisningen vilket troligtvis har påverkat enskilda individers resultat. I grundskolan fortgick undervisningen på heltid men på introduktionsprogrammen bedrevs undervisningen från mars på distans utifrån rekommendationer från regeringen. Konsekvenserna av distansstudierna behöver utvärderas.

Ett långsiktigt analys- och utvecklingsarbete, som börjar redan i förskolan, pågår för att grundskolans och introduktionsprogrammets elever ska nå en högre måluppfyllelse och för att fler ska nå en gymnasieexamen. Det handlar om att utveckla det språkutvecklande arbetssättet i alla lärmiljöer samt förstärka undervisningen genom entreprenöriellt lärande och estetiska läsprocesser men också att kunna möta den ökande andelen elever med särskilda behov. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap från rektorer och lärare samt höga förväntningar på eleverna är andra framgångsfaktorer. Fokus på entreprenörskap och samverkan med näringslivet har prioriterats och en handlingsplan för insatser finns, dock har den påverkats av Coronapandemin.

Det finns strukturer för samverkan mellan kommunens verksamheter, något som förvaltningen ser är en framgångsfaktor för att skapa goda förutsättningar för barn och unga och de familjer som bor i Östra Göinge kommun. Här ingår förutom förskola, skola och näringslivsenheten även Barn- och elevhälsa, Individ- och familjeenheten, Kultur och fritid samt musikskola. Även samverkan med omvärlden, såsom föreningslivet och BVC, är viktiga aktörer i detta arbete.

Under förra läsåret implementerades en samverkansmodell för Tidiga samordnade insatser (TSI), en modell för att barn och unga ska få insatser i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. Modellen utvärderades i maj och visar på att den på flera förskolor och grundskolor har blivit ett stöd i arbetet för att möta barns och elevers behov och då vi ser att modellen ger effekt fortsätter arbetet med att utveckla detta.

Inledning

Verksamhetsrapporten är en beskrivning av vårt arbete med att leva upp till de krav och förväntningar som ställs på oss genom politiska prioriteringar, lagstiftning och andra krav. Dessutom följer vi upp vår förmåga att leva upp till förväntningar och krav ifrån invånare, företagare och besökare i kommunen. Med hjälp av rapporten vill vi skapa:

- Transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- Lärande och utveckling
- Underlag för framtida prioriteringar

Utöver gruppen förtroendevalda, riktar sig verksamhetsrapporten också till invånare i Östra Göinge och till förvaltningens egen personal.

I kommunstyrelsens analys av verksamhetsrapporten Kunskap och kompetens 2019 lyftes ett antal frågeställningar som besvaras i analysen.

All statistik är hämtad från Skolverket om inget annat anges. På grund av en dom i Kammarrätten i Göteborg kan Skolverket från och med läsåret 19/20 inte presentera statistik på skol- och kommunnivå, detta gör att vi inte kan få fram statistik utifrån olika elevgruppers bakgrund detta år.¹

Rapport – omfattning

I verksamhetsrapporten beskrivs resultatet av kommunens arbete inom utmaningsområdet En bra start i livet. Verksamhetsrapporten omfattar förskola, grundskola, grundsärskola, fritidshem, barn- och elevhälsa, introduktionsprogrammen, Individ- och familjesupport, musikskola, Kultur och fritid och näringslivsenheten.

Omvärld – påverkan

Pandemi

Under våren 2020 blev hela landet påverkat av att Coronapandemin kom till Sverige. Det är idag svårt att fullt ut avgöra vilka effekterna kommer att bli men att pandemin påverkar alla enheters arbete framgår klart. En av utmaningarna är att skapa god undervisning och samverkan mellan skola och samhälle för våra barn och elever och samtidigt följa de rekommendationer som finns. Både elevernas prao samt fortbildningsinsatser för personal behövt ställas in alternativt flyttas fram.

Nya bestämmelser

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av svensk lag. Varje skolhuvudman måste anpassa sitt arbete och val av metoder utifrån sina förutsättningar och behov, så länge de krav som följer av skollagstiftningen och barnkonventionen uppfylls.

Under sommaren 2019 trädde en rad nya bestämmelser i skollagen i kraft:

- Det blir krav på lärarlegitimation och behörighet för att få undervisa och ansvara för undervisning i fritidshemmet.
- Det införs nya bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i skollagen och det innebär att elever som behöver stöd tidigt ska få det utifrån sina behov.
- Elever som började i årskurs 7 från hösten 2019 har ytterligare 105 timmar garanterad undervisningstid i matematik och ytterligare 100 timmars undervisning i idrott och hälsa.

Statsbidrag

Verksamheten påverkas i hög grad av de statsbidrag som finns att söka inom olika områden. Det som har haft störst inverkan heter Likvärdig skola¹ och får användas utifrån kommunens egna behov i grundskola och på fritidshem. Flera av de långsiktiga insatser som pågår eller planeras är inte möjliga att genomföra utan detta statsbidrag.

Kompetensförsörjning

Både nationellt och lokalt är kompetensförsörjning en fortsatt utmaning. Till vissa av de pedagogiska högskolans utbildningar ser vi ett minskat söktryck, vilket kommer att påverka oss i framtiden. För att möta kompetensförsörjningen var ett antal insatser inplanerade under 2020 som p g a pandemin inte har kunnat genomföras, såsom jobbmässa och en utökad samverkan med lärarutbildningen.

¹ Syftet med statsbidraget är att utöka huvudmannens resurser för att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklass och grundskolan. Summa som tilldelas en kommun baseras på vårdnadshavarnas utbildningsnivå, året när eleven invandrade till Sverige, vårdnadshavarnas inkomst, elevens kön, ekonomiskt bistånd till vårdnadshavare, om eleven är folkbokförd på samma adress som båda vårdnadshavare, antal syskon som är folkbokförda i hemmet samt socioekonomisk status på bostadsområdet där eleven är folkbokförd. För att göra bidragsramarna mer stabila över tid används genomsnittet av relevantantalet hos en huvudman för tre föregående år.

Hur vi lever upp till uppdraget

Politiska prioriteringar

Mål- och resultatplan 2020-2023

Från år 2020 sammanfattas den politiska viljan i en ny mål- och resultatplan som löper fram till och med 2023. Politikens förväntning på förvaltningens arbete kopplat till kunskap ringas in av det prioriterade området En bra start i livet. Det förväntade resultatet på förvaltningens arbete är att **år 2023 har barn och unga kunskaper, lust att lära och är motiverade för vidare utbildning**. Genom att de har redskap och förmågor att göra de val som han eller hon önskar att göra för att leva ett gott och självständigt liv. Därför behöver alla barn och unga en bra start i livet.

Strategi En bra start i livet

Alla verksamheter som ingår i processen ”En bra start i livet” ska samverka för att säkerställa att man möter de ungas behov. Samverkan ska inte bara ske internt utan också effektivt och konstruktivt med andra myndigheter och samhällsaktörer. Föreningslivet och andra frivillighetsverksamheter ska ses som viktiga aktörer för utveckling och mångfald.

- Förebyggande insatser
- Resurs – barn och ungdomar ska ses som en resurs och delta i och bidra till beslutsfattande

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen:

- Allt beslutsfattande ska ha ett tydligt barnperspektiv
- Samhällsplaneringen ska ta hänsyn till barn och ungas trygghet och säkerhet
- Barn och unga ska ges förutsättningar till en aktiv livsstil och öka den fysiska aktiviteten
- Stödet vid lindrig psykisk ohälsa ska utvecklas

För att följa upp och mäta om förvaltningen lyckas nå politikens målsättningar förväntas förvaltningen bidra till att

- höja andelen gymnasieelever med examen inom 4 år till 80 %
- höja andelen elever som avslutat åk 9 på våren som återfinns i gymnasieskolan på hösten till 97.5 %
- höja andelen elever som är behöriga till gymnasiet till 90 %
- höja meritvärdet i åk 9 till 225p
- höja andelen elever i åk 8 som har studiero och känner sig stimulerade att lära mer till 80 %
- höja andelen elever i åk 6 som når kunskapskraven i alla ämnen till 80 %
- höja andelen elever i åk 3 som når godkänd nivå på nationella prov, delprov läsa till 94 %

Analys av det prioriterade området En bra start i livet

Kunskaper

Östra Göinges skolorganisation

Kommunen har ingen gymnasieskola med nationella program utan eleverna går på gymnasieskolor hos annan huvudman.

Kommunen har 10 förskolor och 8 grundskolor samt Introduktionsprogrammen på Göinge utbildningscenter.

Verksamhet	Antal barn/elever 15 okt 2020
Förskola kommun	743
Förskola fristående i kommunen	96
Förskola annan kommun	21
Förskoleklass kommun	177
Förskoleklass fristående eller annan kommun	15
Grundskola kommun	1625
Grundskola fristående verksamhet i kommunen	118
Grundsärskola kommun	20
Grundskola annan kommun	106
Introduktionsprogram. Kommun	105
Introduktionsprogram, annan kommun	44
Gymnasiesärskola kommun	0
Gymnasiesärskola i andra kommuner	14
Nationella program i andra kommuner	472
Fritidshem kommun	645
Fritidshem fristående eller annan kommun	17

INDIKATOR I MÅL- OCH RESULTATPLANEN	2018	2019	2020	Målnivå 2023
Gymnasieelever med examen inom 4 år	71 %	62 %	*	80 %
Andel elever som avslutat åk 9 och som återfanns i gymnasieskolan på hösten	97 %	97,5 %	*	97,5 %
Andel elever som är behöriga till yrkesprogram på högstadiet	68 %	78 %	74 %	90 %
Meritvärde åk 9	185 p	202 p	197 p	225 p
Andel elever i åk 6 som har nått kunskapskraven i alla ämnen	64 %	62 %	57 %	80 %
Nationella prov åk 3 Läsa: berättande text	79 %	86,5 %	**	94 %
Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer (åk 8)	68 %	59 %	69,5 %	80

** 2020 år siffror redovisas 10/12 * Kunde ej genomföras p g a Coronapandemin

Förskola

KS Analys 2019: Hur fortgår arbetet med digitaliseringen i förskolan? Hur säkerställer man att denna ses i förhållande till barnens behov av baskunskaper, rörelse och motoriska utveckling?

Utifrån läroplanens mål arbetar förskolorna medvetet med att integrera de digitala verktygen i undervisningen. Det kan vara i såväl rörelseaktivitet som i en naturvetenskaplig undervisningsaktivitet för att barnen ska få större möjlighet att bli nyfikna, utforska och undersöka eller kunna ta till sig ett innehåll och på sikt utvecklas. Det digitala är ett verktyg av många som används i den dagliga undervisningen.

KS Analys 2019: Kan familjedaghem vara en lösning för att hantera förskolans lokalbrist samt öka valfriheten för föräldrarna?

Det finns i dagsläget 1 verksamhet med pedagogisk omsorg (kallades familjedaghem fram till 090701) i kommunen, med 7 platser. Även om dessa platser oftast är fyllda så finns det generellt en liten efterfrågan. Det är även en utmaning att hitta någon som är intresserad av att starta sådan verksamhet. Att förlita sig på att ha ett antal sådana verksamheter för att vara flexibel och kunna möta lokalbrist ser inte förvaltningen som en lösning. För att detta ska ge effekt behövs större volymer, och förvaltningen bedömer att det ger mer effekt att ha ett antal fristående verksamheter i kommunen. I dagsläget finns det 3 fristående verksamheter (där 12 % av kommunens barn går hösten 2020) vilket är en ökning om man ser ett par år tillbaka då det enbart fanns en fristående verksamhet. Idag ingår inte pedagogisk omsorg i det svenska skolväsendet, utan är ett alternativ till utbildning i förskola eller fritidshem. Skillnaden är att förskolan styrs av en läroplan (som är vägledande men inte bindande för pedagogisk omsorg) och måste bedriva undervisning och utbildning. En annan skillnad är att i förskolan ska det finnas högskoleutbildad personal, till exempel förskollärare, medan det kravet inte finns för pedagogisk omsorg. Det ska dock finnas personal med utbildning eller erfarenhet som gör att de kan tillgodose barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet.² Det pågår en utredning om den pedagogiska omsorgen i landet på beställning av regeringen. I utredningen ska detta kartläggas och man ska bland annat se om barnen inom pedagogisk omsorg har samma förutsättningar som barn på förskola har när de börjar skolan. Hittills har man sett att kvaliteten är varierande och att det krävs tydligare regelverk för att de verksamheten ska vara jämlik.

Hur ser barnens faktiska närvaro ut i förskolan? En kartläggning skulle ge en ökad kunskap och eventuellt påverka den interna resursfördelningen till förskolorna så att den i större utsträckning tar hänsyn till den faktiska närvaron. I samband med en sådan kartläggning bör man även kunna undersöka barnens sjukfrånvaro och revidera förskoletaxan så att den bättre motsvarar den tid man faktiskt utnyttjar i förskolan.

Inför 2021 har budgetfördelningen till respektive kommunal förskoleenhet förändrats och anpassats efter beläggning. Framöver ger barn som är på förskolan heltid och barn som är där 15 h ger olika tilldelning. Modellen tar dock inte hänsyn till antal faktiska timmar, att justera detta månad för månad innebär en stor administrativ insats. De avvikelser som många barn har utifrån anmälda ramtider är inte alltid förknippad med sjukdom, barn i förskolan är lediga av många olika anledningar eftersom det inte är skolplikt. Fördelen blir att rektor får en aktuell bild av beläggningen för den löpande planeringen av verksamheten. Genom att kommunen har ett nytt digitalt verktyg (Abbum) kan vårdnadshavare lätt justera dagliga förändringar och detta kan sedan rektor se i systemet. På så sätt kan analyser av den faktiska närvaron enklare göras.

² 1 kapitlet 1-3 §§, 2 kapitlet 13-14 §§ och 25 kapitlet 7 § skollagen samt proposition 2009/10:165 Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet s 527.

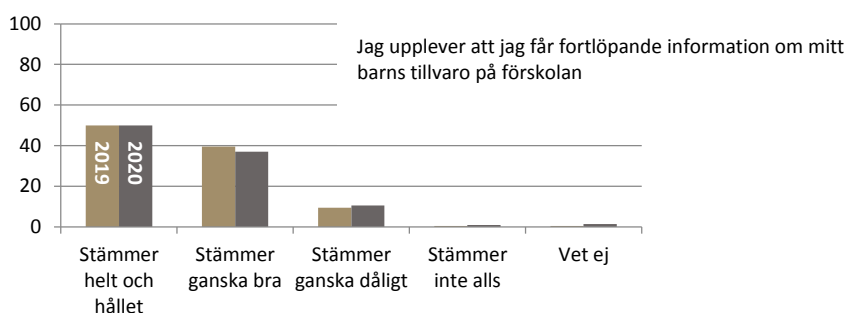
KS Analys 2019: Hur motverkar förvaltningen segregation i förskolan? Vilka tidiga insatser görs för att överbrygga skillnader i bakgrund och erfarenheter?

Utifrån att vårdnadshavarna har fria val när det gäller att söka plats till förskola har vi som förvaltning ingen möjlighet att styra. Information om alla kommunens förskolor går till vårdnadshavare vid ansökan om förskoleplats. Varje förskola arbetar utifrån sina förutsättningar med integration/språkutveckling/kultur och värdegrund utifrån uppdraget och läroplanen. Uppdraget är att ge varje barn förutsättningar att utvecklas och att få ta del av det svenska språket samtidigt som forskningen säger att det är viktigt att barnen lär sig sitt modersmål för att lättare kunna lära sig ett nytt språk. Vidare är det ett samarbete med vårdnadshavare som är en viktig del för att skapa förståelse för olika kulturer och hur det fungerar i Sverige.

Våra barns utbildning börjar i förskolan och vikten av detta betonas i nationella styrdokument och med den förtydligade läroplanen för förskolan som kom 2019. Förvaltningen ser idag att det skett en förflyttning och utveckling i kommunens förskolor i hur man organiserar för undervisning och lärmiljöer. Det systematiska kvalitetsarbetet lyfter idag tydligare fram hur det dagliga arbetet bygger på barnens behov och lärande kopplat till läroplansmålen. Barnen har utvecklat sina förmågor att uttrycka sina tankar, prova olika strategier, kunskap kring sin egen kropp och sina rättigheter samt lärt sig naturvetenskapliga begrepp. Förskolans prioriterade mål finns fortsatt inom språkutveckling, naturvetenskap, samt rörelse och lek. Förvaltningen ser att språkutvecklande undervisning och medvetenhet är fortsatt det utvecklingsområdet som har störst behov. Barnen har generellt en låg språkkunskap när de börjar i förskoleklass. Under hösten 2020 pågår en kartläggning och analys av de olika förskolornas nuläge och behov kring språkutvecklande undervisning.

Genom stöd från Region Skåne pågår ett projekt kring konceptet Bokstart som bygger på en samverkan mellan folkbiblioteket, förskolan och barnhälsovården med syfte att stärka och öka kunskapen hos vårdnadshavarna kring deras roll i barnens språkutveckling. På grund av pandemin så har inte projektplanen kunnat följas utan det mesta arbetet och uppföljningen ligger framför oss.

I den enkät som görs årligen till vårdnadshavare i förskolan ser vi i en stor nöjdhet. De anser att de är trygga med att lämna sina barn på förskolan och det är samstämmigt med verksamhetens beskrivning i kvalitetsberättelserna. En stor utmaning under pandemin som pågår är att förskolan inte kan möta vårdnadshavarna som vanligt i olika forum, utan det får ske på andra sätt.

Under hösten 2020 har Abbum (digitalt kommunikationsverktyg) introducerats och används idag av alla förskolor. Här sker kommunikation och information inom verksamheten och till vårdnadshavarna.

Kommunen har en fortsatt hög andel inskrivna barn i förskolan. Idag finns det även tre fristående förskolor i kommunen. Ser vi till antal barn per årsarbetare ligger vi i paritet med län och rike, dock något högre än kommunens fristående verksamheter. Andelen personal med förskollärexamen har ökat och det är en positiv trend som avviker till länet och riket men även till de fristående verksamheterna där det minskat.

En rad satsningar har gjorts under en längre tid som idag ger en god arbetsmiljö och bra utrymme för planering och kollegialt samarbete på förskolorna som gynnar barnens lärande. Kulturteamet är fortsatt en framgångsfaktor för detta arbetet. Från hösten 2020 har även rektorsområdena i förskolan ändrats så att varje rektor har ett mindre område. Det skapar möjligheter för ett nära och tillgängligt ledarskap.

Huvudman	Andel av kommunens barn som är inskrivna i förskola, 1-5 år	Av dessa går följande andel i enskild regi	Andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen, kommunal regi	Andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen, fristående regi	Antal barn per årsarbetare med förskollärarexamen, kommunal regi	Antal barn per årsarbetare med förskollärarexamen, fristående regi	Antal barn per årsarbetare, kommunal regi	Antal barn per årsarbetare, fristående regi
Östra Göinge 2017	87 %	5 %	49 %	52 %	11,6	9,6	5,6	5,0
Östra Göinge 2018	89 %	8 %	41 %	30 %	13,1	15,7	5,5	4,8
Östra Göinge 2019	87 %	11 %	48 %	28 %	11,4	17,8	5,5	4,9
Skåne 2017	85 %	20 %	44 %	30 %	11,7	16,1	5,1	5,0
Skåne 2018	86 %	21 %	44 %	29 %	12	16,3	5,3	5,0
Skåne 2019	86 %	21 %	44 %	31 %	11,9	16,2	5,2	5,1
Riket 2017	84 %	20 %	43 %	28 %	11,9	17,6	5,1	5,0
Riket 2018	85 %	20 %	43 %	27 %	12,1	17,6	5,1	5,0
Riket 2019	86 %	22 %	42 %	29 %	12,2	17,6	5,2	5,0

Källa: Jämförelsetal, Skolverket

Grundskola

KS Analys 2019:

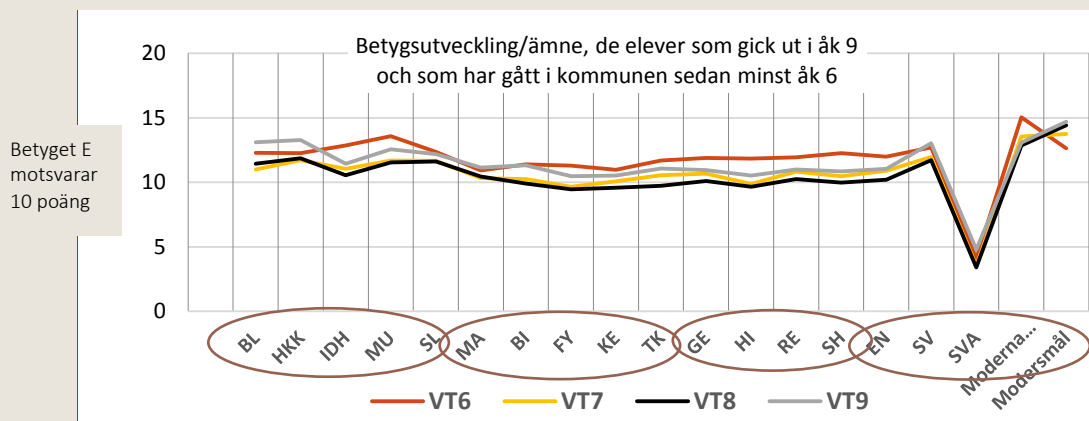
- Hur säkerställer förvaltningen att man förhåller sig till SALSA-måttet så att det inte blir styrande på ett oönskat sätt? Det är viktigt att SALSA-resultaten inte medför att lärarnas förväntningar på pojkar, nyinvandrade elever eller elever med lågutbildade föräldrar sänks.

- Har det kompensatoriska uppdraget tagit så mycket kraft och uppmärksamhet i anspråk att elever med bättre förutsättningar kommit i skymundan? Hur arbetar skolorna med att höja resultaten för alla och tar till vara på potentialen bland elever med bättre eller mindre ogynnsamma förutsättningar fullt ut?

Förvaltningens utgångspunkt är att skolorna ska ha höga förväntningar på alla våra barn och elever oavsett bakgrund. Detta är något som lyfts fram tydligt under året i diskussioner med rektorerna utifrån de framgångsfaktorer som påtalas i verksamhetsrapporten 2019. Varje år svarar eleverna i grundskolan på en kommungemensam enkät. Till denna höst har enkäten gjorts om med betydligt fler frågor samt är den riktad till samtliga elever i åk 1-9. En av frågorna är om eleverna anser att de får mer utmanade uppgifter om de behöver det, 92 % av de sammanlagt 1100 elever svarar att de får det. På frågan om deras lärare förväntar sig att de ska göra sitt bästa, svarar 98 % ja och 90 % anser att deras lärare får dem att tro på sig själva. Förvaltningen kan ännu inte jämföra dessa resultat eftersom frågorna är nya för i år, men anser att svaren visar på att eleverna möts av höga förväntningar samt utmanas i sin undervisning. I samtliga av kommunens förskolor och skolor finns idag en väl utvecklad samverkan med Barn- och elevhälsa, socialtjänst och andra aktörer. Detta ger förutsättningar till pedagogerna att vara fokuserade på sitt huvudsakliga uppdrag: att undervisa. Grundskolorna har under de senaste åren byggt en organisation där tjänster som socialpedagoger/behandlingspedagoger har ett stort ansvar för det sociala arbetet som avlastar och stödjer lärarna. Förvaltningen utökade med två kuratorstjänster det här året för att ytterligare förstärka det förebyggande arbetet med den sociala och psykiska hälsan. Undervisningen organiseras så att möjlighet till att skapa mindre elevgrupper utifrån olika uppgifter och behov finns. Förvaltningen anser inte att det kompensatoriska uppdraget genomförs på bekostnad av andra elevers möjlighet till att nå så långt som möjligt. Verksamheten har en väl uppbyggd organisation kring detta.

KS Analys 2019: Hur mäter man progression så att resultatet inte blir missvisande? Kommunstyrelsen saknar någon form av värdering av resultatet. Är det ett bra eller ett dåligt resultat att eleverna i år 9 har samma meritvärde som i år 6? En representativ modell som visar elevgruppens faktiska resultat över år bör tas fram.

De senaste åren har förvaltningen tittat mycket på elevers progression, både på grupp- och skolnivå. För att göra detta så görs ett urval där vi följer samma individer och elevgrupper men också på skillnader mellan åren. I grafen kan vi följa samma elever från år 6 till 9. Kullen har lägre måluppfyllelse när de lämnar år 9 än vad de hade i år 6. Förvaltningen ser allvarligt på dessa resultat och en pågående analysdiskussion med rektorer och centrala elevhälsan finns för att bryta detta mönster.

KS Analys 2019: Hur bör man tolka resultaten i lågstadiet? Dessa analyseras mycket kortfattat.

För eleverna på lågstadiet analyseras måluppfyllelsen utifrån bedömningsstöd i förskoleklass och år 1, nationella prov i år 3 (vilka inte kunde genomföras 2020 p g a Corona och innebär att ett viktigt analysunderlag saknas detta år) samt undervisande lärares bedömning vid terminsslut. Även månatliga uppföljningar mellan skolchef och rektor tar upp detta. Förvaltningen ser att det behövs mer stöd och insatser i tidig ålder, det är av hög vikt att rätt åtgärder sätts in omgående. Det språkutvecklande arbetssättet i förskolan behöver även stärkas.

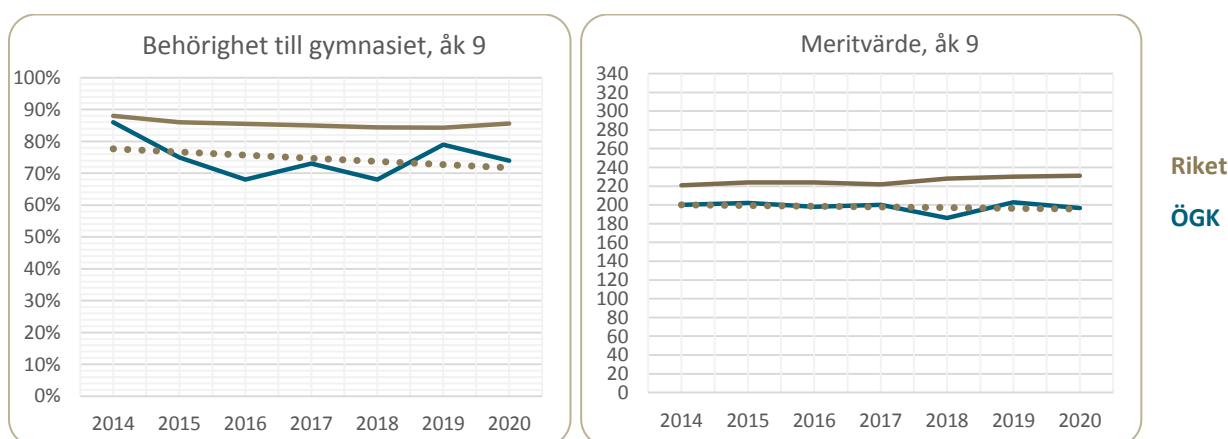
KS Analys 2019: Hur arbetar verksamheten med att stärka rektorns roll som ledare i skolan? Kommunstyrelsen lyfter fram att ledarskapet är oerhört viktigt för att skapa ett bra studieklimat i form av trivsel, ordning och reda, fasta strukturer, tydliga normer och respekt för elever och lärare på den enskilda skolan.

Att ha rektorsutbildning är ett nationellt krav, fr o m 2019 även i förskolan. Samtliga rektorer har genomgått utbildningen, förutom två i förskolan där den ena har påbörjat 2020 och den andra börjar 2021. Kollegialt lärande mellan rektorer tillsammans med skolchef sker regelbundet. Detta i grupp utifrån fastställt kalendarium (kring normer och värden, trygghet och studiero, elevdelaktighet och kunskapsförmedling) men också vid olika riktade kompetensutvecklingsinsatser. En gång per termin har skolchef tillsammans med utvecklingsledare en fördjupande kvalitetsdialog med rektorerna i alla skolformer. Varje månad har sedan höstterminen 2020 skolchef individuella uppföljningsmöten med alla grundskolerektorer kring nuläge, insatta åtgärder och fokus framåt. Det pågår ett genomgripande arbete kring byggandet av organisationen från förvaltningsnivå till skolnivå. Detta påbörjades förra läsåret i samband med fortbildningsinsats tillsammans med forskare för att utveckla rektorernas arbets- och utvecklingsorganisationer. En fortsättning är det forskningsprojekt som pågår på högstadieskolorna där de får direkt handledning kring organisationsutveckling och ledarskap för att höja måluppfyllelsen. Förvaltningen betonar vikten av det pedagogiska ledarskapet, därför är detta centralt i alla dialoger (medarbetarsamtal, lönesamtal, uppföljningsmöten och kvalitetsdialoger).

KS Analys 2019: Varför ser vi ett ökat antal barn och elever med NPF-diagnoser? Är det en verklig ökning i samhället eller är förklaringen ökad kunskap kring NPF som får till följd att fler diagnosticeras än tidigare? Rektorerna uttrycker ökat behov av anpassning av lokaler och utrustning på skolorna för att möta elevernas behov. Kommunstyrelsen önskar å sin sida en redovisning av verksamhetens strategi för att på bästa sätt tillmötesgå behoven hos den aktuella gruppen elever. Kan det också finnas möjlighet att göra anpassningar som passar och innebär förbättringar för alla elever även för den specifika gruppen elever med NPF utan att den särbehandlas?

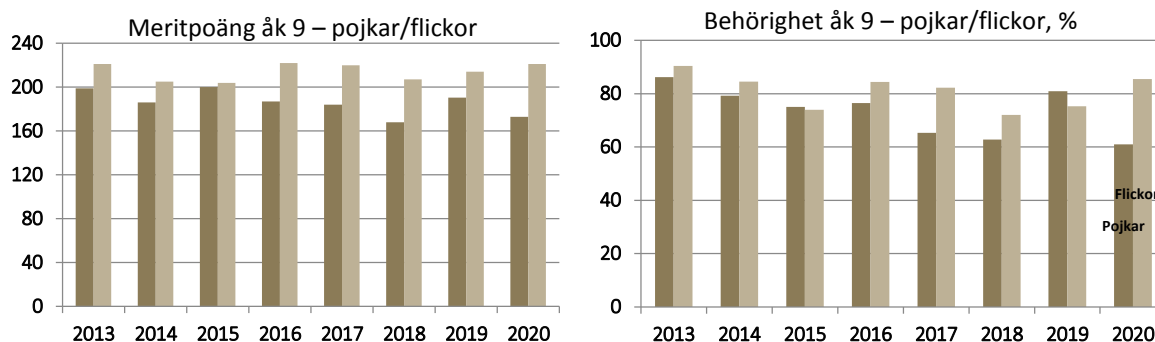
En förklaring är att dagens skola ställer högre och andra krav på de exekutiva förmågorna vilket NPF-elever ofta har svårt med. Forskning visar att det stöd som NPF-eleverna behöver gynnar en stor del av de andra eleverna också eftersom det många gånger handlar om tydliggörande pedagogik, visuellt stöd och tydliggörande av syfte och kunskapsmål för att skapa ett meningsfullt sammanhang. Lärmiljö är så klart lokaler och utrustning men pedagogernas förmåga kring ”styrning och stimulans” för att göra rätt anpassningar är central – här handlar det om och att de planerar sin lektion utifrån gruppen och utgår från eleverna. Barn- och elevhälsan har detta som ett prioriterat område, bl a genom handledning av personal, föreläsningar till olika målgrupper (bl a specialpedagoger och lärare) och stöd till föräldrar. Kunskapen har ökat bland pedagogerna genom dessa insatser men vi ser att vi måste fortsätta arbeta med detta. Kviingskolan är pilotskola för att utveckla lärmiljön utifrån NPF, lärdomar av detta kommer att spridas till alla kommunens skolor. Under året har en del av kommunens specialpedagoger och speciallärare bland annat tagit del av fortbildning kring NPF med inriktning på att utveckla den pedagogiska lärmiljön. Två stora kompetensutvecklingsinsatser är gjorda under läsåret 19/20 riktad mot all personal inom förskola och skola, en om hela skolans ansvar för att organisera för barn- och elevhälsa och en om hjärnforskning och NPF. Förvaltningen har sedan flera år tillbaka sett ett ökat behov hos skolornas personal att höja kompetensen kring bemötande samt organisationen av undervisningen för att lättare nå fram till elever med NPF. Lärare har även själva efterfrågat mer fortbildning i ämnet.

Kommunen har under många år legat under rikssnittet i meritvärde för år 9. Kommunens måluppfyllelse är generellt sett låg genom hela skoltiden i jämförelse med nationen. Läsåret 19/20 ligger kvar på samma trend, se nedan diagram. Det är en stor diskrepans mellan pojkars och flickors måluppfyllelse där pojkarna har betydligt lägre resultat. Flickornas dalande resultat från förra året har vänt uppåt igen. Förvaltningen ser också att elever med utländsk bakgrund klarar sig allt bättre. Utmaningen att nå de elever som har mycket låg måluppfyllelse kvarstår men nya arbetssätt har implementerats, bl a en ökad samverkan mellan olika aktörer som finns runt eleven och familjen vilket beskrivs i rapporten.

Ämnen som har låg måluppfyllelse generellt i kommunen är matematik, svenska som andraspråk, engelska och idrott. Idrotten har de senaste åren påverkats av att simkunnigheten försämrats. Statistiken visar att skillnaden mellan pojkar och flickor återgått till resultaten före 2019 (då viss utjämning mellan könen skedde) vilket är alarmerande och ett prioriterat område. Flickornas dalande resultat de senaste åren har vänt uppåt igen, både gällande meritvärde och behörighet till gymnasiet

men vi lyckas inte med pojkarna. Rektorer och pedagoger uttrycker i underlagen svårigheter att motivera framförallt pojkarna i högstadieåldern. Förra året konstaterade förvaltningen att det saknades underlag och fakta gällande undervisningen i skolan i samtliga årskurser i ett genusperspektiv och detta har lyfts under höstens utvecklingsarbete, både med rektorer och lärare. Detta är ett generellt mönster över alla årskurser.

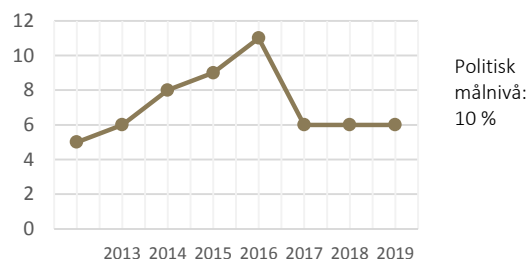
När flerspråkiga elever lyfts ut ur statistiken i åk 9 blir det genomsnittliga meritvärdet 206,5 p (rikssnittet ligger runt 225 p med alla elever inräknade) och behörigheten blir 87,5 % (vilket är högt i relation till riket). 43 % av årskurs 9:s elever hade 220 p eller mer när de lämnade grundskolan, av dessa är 18 elever flerspråkiga och 72 elever är flickor. 56 elever hade inte gymnasiebehörighet och en majoritet av dessa har kommit till svensk skola under de senaste 6 åren. Anmärkningsvärt är att 18 elever av dessa har funnits i vår kommun sedan förskolan. Analys av insatser på vägen har gjorts och lärdomar av detta bildar grund för planering av insatser för kommande elevkullar. Vid uppföljning av elevgruppen har alla utom ett litet fåtal idag en sysselsättning, en sysselsättning som förhoppningsvis leder till en gymnasieexamen. Hur kommunen arbetar med denna målgrupp beskrivs nedan.

Kommunstyrelsen noterar i sin analys att medianvärdet för de 40 elever som klarar sig bäst inte förbättrats över tid utan möjligen snarare försämrats något sedan 2015. Förvaltningen gör bedömningen att i relation till att de utmaningar som verksamheterna haft dessa år är det positivt att resultaten för de 40 elever som klarar sig bäst varje år varit stabilt. Resultatet 2020 visar en på en markant höjning och ligger högre än 2015. Slutsatsen av detta är möjligen att skolan har lyckats utmana de som kommit längre i sin kunskapsutveckling men tappar de som har stora luckor. Vi måste också fråga oss om dessa elever har möjlighet att nå ännu längre med större utmaningar, år 2020 har endast 6 % 300-340 p i meritvärde. Kommunstyrelsen lyfter denna grupp och konstaterar att andelen elever med minst 300 poäng i meritvärde har dalat sedan 2016. Går vi ner till 280 p så hamnar vi dock på 11,5 % vilket är en ökning om vi ser bakåt i tiden. Intressant är att av dessa 23 elever är nästan 35 % pojkar och 4 av eleverna har kommit till Sverige under mellanstadiet eller senare. Det är dock för tidigt att säga om detta är ett trendbrott.

Medianvärden för de 40 elever som klarat sig bäst/år

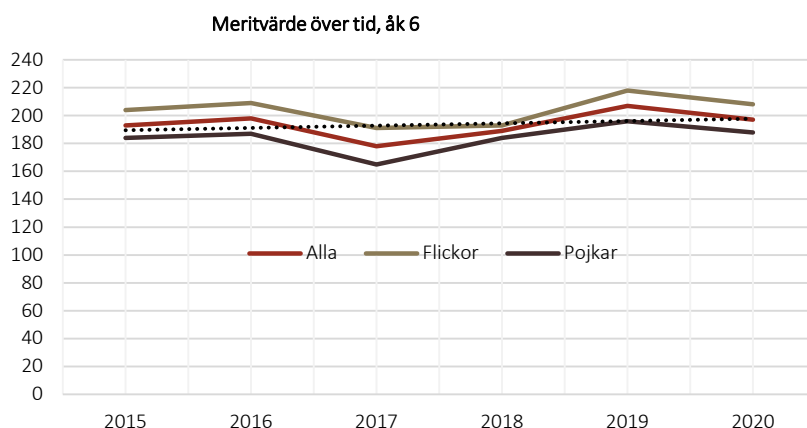
Median, plats	Kommunen					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
19	280	280	290	277,5	277,5	287,5
20	280	280	285	275	280	285

Andel elever med minst 300 poäng i meritvärde

För åk 6 är resultaten utifrån meritvärde tillbaka till värdena från 2016, dock är trenden uppåtgående. Skillnaden mellan pojkar och flickor har alla år (förutom 2018) legat runt 20 p vilket inte är acceptabelt. Resultat gällande andelen som klarar målen i alla ämnen (59 %) ligger ungefär på samma nivå. Även i åk 6 är kärnämnen överrepresenterade (svenska, matematik och/eller engelska) som de

ämnen som har låg måluppfyllelse. Det är samma mönster som förra året och den analys som påbörjades då fortgår.

Det är samma mönster för åk 1-3 som i de äldre årskurserna, det är i samma ämnen som resultaten ligger lägre och ofta har pojkarna lägre måluppfyllelse.

Generellt sett är vårdnadshavare i grundskolan nöjda. Skolinspektionen gör med regelbundenhet enkäter ställda till vårdnadshavare och kommunen skulle haft den under 2020 men p g a Coronapandemin har den skjutits fram. För de vårdnadshavare som inte är nöjda finns det en tydlig klagomålshantering utifrån trappan lärare – rektor – skolchef. De flesta av klagomålen hanteras och man hittar lösningar ute på enheterna. Ett fåtal klagomål kommer till skolchef och hanteras enligt rutin. En vårdnadshavare kan om denne inte är nöjd med kommunens hantering även anmäla ett ärende till Skolinspektionen. I ett fåtal fall av klagomålsärendena fattar Skolinspektionen beslut om åtgärder kring rutiner, både på skol- och förvaltningsnivå, i övrigt har det handlat om missförstånd som har kunnat redas ut. Skolinspektionen har inte haft några synpunkter på förvaltningens svar om åtgärder.

Grundsärskolan

Verksamheten visar på en fortsatt god måluppfyllelse. Det finns en god kompetens för att möta elevers behov. Underlagen visar på ett framgångsrikt värdegrundsarbete och en god samverkan med hemmet. P g a att många av eleverna befinner sig i riskgrupp så har dock frånvaron ökat under Coronapandemin. Hösten 2019 gjordes organisationen för grundsärskolan om i samband med att Prästavångsskolan blev två skolenheter med var sin rektor. Ansvarig rektor går en riktad kompetensutveckling tillsammans med andra grundsärskolerektorer i Skåne (FoU skola³). Förvaltningen såg ett behov av att förstärka ledningsresursen till grundsärskolan eftersom elevantalet som läser enligt grundsärskolans läroplan har ökat de senaste åren. För närvarande finns också 21 elever i kommunen i kö för utredning för om de tillhör grundsärskolans målgrupp. Kommunen har dessutom ett antal särskoleelever integrerade på andra grundskolor i kommunen men förvaltningen ser att det är svårare att möta elevernas behov här då rätt kompetens saknas. Förvaltningen verkar för att kommunens grundsärskoleelever ska gå på Prästavångsskolans grundsärskola där kompetens och anpassade lärmiljöer finns. Målgruppen har stora behov av anpassningar och stöd. Då flera av dem är flerspråkiga tillkommer ytterligare en dimension för att kunna möta och ge adekvat stöd. Förvaltningen ser att verksamheten idag och framöver har behov av större och anpassade lokaler. Det hade varit gynnsamt att lokalisera Grundsärskolan i samma lokaler som inriktningen träningskola då man kan samverka kring kompetens, utrymme och resursanvändning.

³ En skola på vetenskaplig grund - en regional samverkansorganisation inom Skånska kommuner mellan Skånes 33 kommuner samt Sölvesborg, universitet/högskolor och andra utbildningsanordnare inom förskola/skola.

Fritidshem

Förvaltningen ser att det fortsatt finns en viss brist i likvärdighet och att fritidshemmens verksamhet behöver lyftas mer. Under de senaste åren har de skolpliktiga verksamheterna tagit stor plats och en organisation för att sätta fokus på fritidshemmen behövs. Det har framkommit att eleverna i fritidshemmen vill vara mer delaktiga i planeringen av undervisningen. Detta har en del av fritidshemmen framgångsrikt arbetat med. Förvaltningen bedömer att fritidshemmen utifrån gruppfordelning har goda förutsättningar att arbeta med delaktighet. Kommunen har betydligt färre elever/anställd och färre barn/avdelning än riket och i jämförelse bakåt i tiden. En utmaning är dock att andelen behörig personal sjunker (liksom i resten av landet). I vilken omfattning brist på behörighet kommer att påverka kvaliteten vet vi ännu inte men att vi behöver hitta åtgärder för att kompensera framgår tydligt, dessutom är det numer att lagkrav att det finns legitimerad personal på fritidshemmen. Detta ställer kommunen inför stora utmaningar. Det påbörjades ett pilotprojekt med högskolan kring studenternas VFU som tyvärr p g a Corona har fått skjutas upp.

	Östra Göinge					Riket totalt				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Elever 6-9 år, andel (%) av befolkningen	71 %	74 %	72 %	67 %	66 %	84 %	84 %	84 %	84 %	84 %
Andel inskrivna barn (6-9 år)	50 %	52 %	52 %	49 %	44 %	58 %	58 %	58 %	57 %	57 %
Elevgrupp, antal elever per avdelning, kommunal regi	35 %	38 %	33 %	34 %	31 %	41 %	40 %	40 %	40 %	38 %
Personaltäthet, antal elever per heltidstjänster, kommunal regi	24 %	21,5	20 %	15 %	17 %	21 %	21 %	21 %	20 %	20 %
Anställda, andel (%) heltidstjänster med ped. högskoleexamen, kommunal regi	69 %	57 %	57 %	38 %	41 %	50 %	45 %	41 %	40 %	39 %

Kommunen har en lägre andel av befolkningen som är mellan 6-9 år än resten av landet. Vi ligger även lägre på andelen barn som är inskrivna på fritidshem vilket också är en dalande trend. De flesta av kommunens elever i förskoleklass t o m årskurs 3 går på fritidshem i olika omfattning, sedan trappar det markant av från årskurs 4. Här behövs en djupare analys för att hitta orsakerna.

Kommunens gymnasieelever inkl. Introduktionsprogrammen

GYMNASIELEVER MED EXAMEN INOM 4 ÅR	2018	2019
Alla	71 %	62 %
Flickor	74 %	52 %
Pojkar	69 %	69 %

En majoritet av kommunen gymnasieelever går på ett nationellt program på en gymnasieskola hos annan huvudman. Andelen av alla kommunens elever som når en gymnasieexamen inom 4 år relativt låg. Kommunen har en hög andel nyanlända elever i gymnasieålder, vilka utifrån sin korta skolgång i Sverige inte hunnit få förutsättningar att nå en gymnasieexamen inom 4 år. Östra Göinge ligger näst högst i riket (25 % år 2019 jämfört med rikets snitt på 9 %) gällande andelen nyanlända. Detta innebär att kommunen har en mycket hög andel elever inom introduktionsprogrammen. Östra Göinge ligger även näst högst gällande andel elever inom Introduktionsprogrammen i hela riket (2019 låg rikets snitt på 13 %).

ELEVER SOM GÅR PÅ INTRODUKTIONSPROGRAM	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Andel totalt av kommunens ungdomar som går på IM (16-19-åringar)	11 %	14,5 %	22 %	31 %	31 %	30 %
Andel av kommunens ungdomar som går på IM och går på GUC	73 %	84 %	82 %	76 %	68 %	70 %

Examenssiffrorna avvek markant under 2019 års jämfört med kommunens tidigare resultat och med kommuner vars demografi påminner om Östra Göinges samt nationella trender. Flickor visade ett sämre resultat både på yrkesprogram och på de högskoleförberedande program. Förvaltningens analys och slutsats är att det rör sig om en liten grupp som ger stora statistiska resultat. Oavsett orsak följs resultatet upp genom att kommunens Uppföljningsteam tar med sig underlaget i deras kontakt med samtliga gymnasieskolor där Östra Göinge har elever.

Uppföljningsteamet följer upp progression, närvaro samt hur många som tar examen och studiebevis på respektive skola.

Kommunalt aktivitetsansvar (KAA)

KAA omfattar ungdomar som inte har fullgjort sin skolplikt eller har blivit folkbokförda i landet efter skolpliktig ålder, inte går i gymnasieskolan eller motsvarande utbildning samt inte har en gymnasieexamen eller fullföljd motsvarande utbildning med godkänt resultat.

Den 1 juni 2020 omfattades 62 individer i Östra Göinge av kommunalt aktivitetsansvar (KAA), varav 66 % var män och 34 % kvinnor.

Uppföljning av arbetet med KAA

Indikator	Läsåret 2019/20	Antal fördelning flicka/pojke
Andel ungdomar studerar i annan studieform	32 %	7/13
Andel ungdomar som har ett arbete.	18 %	4/7
Andel ungdomar som har fyllt 20 som varken studerar i annan studieform eller arbete med aktivitet	30 %	7/12
Andel ungdomar som har fyllt 20 som varken studerar i annan studieform eller arbete som tackar nej till aktivitet	18 %	2/9
Andel ungdomar som kommunen ej har kunskap om	1 %	1/0

Källa: Kommunens egen statistik

Ungdomarna inom KAA är inte en homogen grupp och att tillhöra KAA behöver inte betyda att man inte har någon sysselsättning. Alla ungdomar på KAA kontaktas av kommunens Uppföljningsteam och erbjuds insatser för att återgå till stöd, men den målgrupp som är högst prioriterad är de som varken arbetar eller studerar och som finns i kommunen. De erbjuds samtalskontakt och vägledning genom Uppföljningsteamet och aktivitet via Arbetsförmedlingen men har ofta svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. En stor majoritet av ungdomarna är svenskfödda med NPF diagnos. Motivationen för studier är oftast väldigt låg men är motiverade till att arbeta, dock är det svårt att träda in på den reguljära arbetsmarknaden utan fullbordad gymnasieexamen. För att möta denna utmaning har det genom statsbidrag startat en ny aktivitet, ungdomsjobb. Det har möjliggjort att 5 ungdomar inom KAA som under 3 månader har fått arbete i kommunen med hjälp av arbetsmarknadsenheten. Syftet är att få prova på att arbeta, vilket kan höja motivationen till studier och denna aktivitet kommer att utvärderas i början på nästa år.

De ungdomar som uppföljningsteamet inte kommer i kontakt anmäls efter flera försök (inklusive hembesök) till skatteverket för en folkbokföringsutredning för att utreda om det beror på utlandsvistelse eller felaktig folkbokföring. Projektet Göinge Ung och Uppföljningsteamet har ett nära samarbete, när individen fyller 20 år tillhör den inte längre KAA. Ett samtal sker med individen och vill individen ha fortsatt stöd för vidare studier eller arbete sker detta via Göinge Ung. (se verksamhetsrapporten Vägen till arbete).

Övergripande insats för att utveckla flerspråkiga barn och elevers lärande

Under hösten har en kartläggning genomförts utifrån nyanlända och flerspråkiga elevers lärande tillsammans med Skolverket. Det är en fortsättning på projektet Nyanländas lärande som genomfördes i grundskolan under 2016-2018. Grundskolan kunde genom projektet genomföra en mängd kompetensutvecklingsinsatser riktat mot nyanländas lärande, vilket nu fortlever genom statsbidraget Likvärdig skola. Projektet var då enbart riktat mot grundskolan, men i denna satsning erbjuds samtliga skolformer att delta. Förvaltningen har valt att kartlägga förskolans behov eftersom tidigare analyser har visat att språkutveckling i förskolan är ett prioriterat område för att nå en högre måluppfyllelse i grundskolan. Även introduktionsprogrammen och vuxenutbildningen har valts ut i projektet. Introduktionsprogrammen för deras stora andel utrikesfödda och även vuxenutbildningen har en stor andel utrikesfödda, men även för att många studerande på vuxenutbildningen är föräldrar till barn och elever i förskola och skolan. Genom att stärka den vuxenstuderandes språkutveckling gynnas även måluppfyllelsen i grundskolan.

Insatser för ökad måluppfyllelse i grundskolan

KS Analys 2019: Hur fortgår arbetet med rörelsesatsningen i skolan? Kommunstyrelsen menar att de redovisade resultaten är mycket intressanta och vill se en uppföljning av insatsen.

Det pågår en bred satsning för att öka fysisk aktivitet där Rörelsesatsningen i skolan är en del. Under 2020 startade projektet "Rörelserika Östra Göinge" igång tillsammans med RF-SISU Skåne. Syftet och ambitionen med projektet är att med gemensamma krafter få fler fysiskt aktiva, rörelserika och välmående invånare i Östra Göinge kommun samt att skapa goda förutsättningar för inkludering genom föreningsdeltagande. Den primära målgruppen är ungdomar i årskurs 1-6 och nyanlända och som sekundär målgrupp är idrottsföreningsmedlemmar. En omfattande handlingsplan finns kopplat till projektet med aktiviteter som lovaktiviteter, uppstart av Skol-IF, Afterschool ute på skolorna, SKUTT-läger, Fryshuset (dans, kvällsfotboll) mm - allt för att öka barn och ungas rörelse. Projektet har inletts med en enkät till kommunens elever med frågeställningar om vilka fritidsaktiviteter som de gör idag och aktiviteter som de saknar i kommunen. Tyvärr har det varit svårt att ta tillvara resultatet från enkäten p g a Coronapandemin men planering pågår inför nästa år. Den rörelsesatsning som görs under skoltid har dock kunnat genomföras med gott resultat. Rörelsesatsningen tillsammans med Skåneidrotten har länkats samman med socialpedagogernas och fritidspersonalens arbete. Det finns ett väl fungerande lokalt nätverk och flera skolor har påbörjat eller är på gång att inleda After school med lokala idrottsföreningar. Planerade och personalledda aktiviteter på rasterna har bidragit till ett lugnare klimat där alla välkomnas att vara med efter sina förutsättningar. I dessa deltar även Ledstjärnorna, ca 45 elever som går i åk 3 eller 5-6 beroende på skola. Ledstjärnorna är med och planerar rastaktiviteterna och i planeringen av aktiviteterna på fritiden (som görs av Kultur- och fritidsenheten). Då Rörelsesatsningen har gett goda effekter, bl a genom ökad trygghet och trivsel på skolorna, så är intentionen att överenskommelsen med RF-Sisu kommer att fortsätta under våren. Vi kan ännu inte se några effekter på måluppfyllelsen, dock vet vi från forskning att fysisk aktivitet stimulerar ett ökat lärande.

Det pågår en pågående djupgående analys tillsammans med forskare och ledningsgrupp för att kartlägga vad kommunens låga och skiftande resultat kan bero på. Denna insats är inne på sitt andra år och kommer fortsätta in på 2022 med målet stödja en lednings- och utvecklingsorganisationen på högstadieskolorna för en ökad likvärdighet och högre måluppfyllelse för alla. Resultaten kommer att användas för att utveckla alla skolor i kommunen.

Fyra övergripande perspektiv är identifierade och mot dessa ska alla enheter arbeta. Åtgärderna ingår i en större helhet där det övergripande målet är att höja våra elevers måluppfyllelse. Grunden är en tydlig organisation med det pedagogiska ledarskapet i fokus. Nedan ser ni hur styrkedjan ser ut från förvaltningsnivå ner till skolnivå. Det pågår insatser på olika nivåer och omfattning, viktigt är att de utgår från varje skolas behov och samtidigt kopplar an till de övergripande målen.

Nationella mål utifrån styrdokument.

Förvaltningsmål: År 2023 har barn och unga kunskaper, lust att lära och är motiverade för vidare utbildning år.

SPRÅKUTVECKLING

SYSTEMATISKT
KVALITETSARBETE

DET
ENTREPRENÖRIELLA
LÄRANDET

BARN- OCH
ELEVDELAKTIGHET

FÖRVALTNINGSNIVÅ

- Forskningsinsats tillsammans med VIS (vetenskap i skolan), utgår från högstadieskolornas målluppfyllelse
- Didaktiker
- Kompetensutveckling kring estetiska läroprocesser, riktad mot alla förstelärare
- Nätverk kring entreprenöriellt lärande
- Tydlig struktur för uppföljning av målluppfyllelse

SKOLNIVÅ – exempel

Västerskolan: Riktade insatser utifrån behov kring svenska och matematik, kompetensutveckling kring elevers delaktighet på fritidshem, omorganisation för tvåläraresystem

Mölle- och Glimåkraskolan: Utifrån den kartläggning som didaktiker gjorde på alla kommunens låg- och mellanstadier under 2019 valdes dessa skolor ut för en riktad insats att utifrån skolans behov stärka undervisningen, denna pågår fram till sommaren 2021 med löpande utvärdering

Kviingskolan: Rastaktiviteter och rörelse under hela skoldagen, pilotskola för att utveckla anpassningar och lärmiljöer för elever med NPF

Snapphaneskolan: Elevdelaktighet genom att elever är med vid anställningsintervjuer, genomgripande insatser i samband med forskningsinsats

Göingeskolan: Riktade insatser i engelska utifrån identifierat behov, genomgripande insatser i samband med forskningsinsats

Prästavångsskolan: Introduktionsgrupper i svenska, resursteam för att möta elever i behov av stöd, rörelse under hela skoldagen

Förvaltningen kan se att det fortfarande finns olika kulturer på skolorna kring synen på bedömning, trygghet och studiero samt förväntningar på eleverna. I underlag från hösten identifierar pedagoger från kommunens grundskolor samma utmaningsområden som kommunens ledningsgrupp. Förutom kompetens i bedömning, språkutvecklande arbetssätt och att möta barn i behov av stöd så lyfts frågan om hur vi organiserar för studiehandledning och svenska/svenska som andraspråk. Variation mellan skolorna hänger delvis ihop med hur skolorna har organiserat för elever med utländsk bakgrund och för elever i behov av särskilt stöd. Här har varje skolas och kommunens övergripande elevhälsoarbete en central roll. Den centrala Barn- och elevhälsan lyfter i sin analys behovet av att utvärdera och identifiera framgångsrika arbetssätt för att bidra till en ökad målluppfyllelse. Deras samverkan, kommunikation och delaktighet med skolornas personal samt med andra aktörer som socialtjänst och föräldrasupport är av stor vikt så att detta gemensamma arbete ska bidra till barnens och elevernas utveckling. Forskning visar att det är en framgångsfaktor att hitta elevens behov tidigt. För att det ska säkerställas att eleven får rätt stöd är goda övergångar viktiga, från förskola till gymnasiet. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av övergripande rutiner och samtal kring övergångarna. Det är viktigt att stödet blir rätt från början i nästa stadie och att utredningar följs upp. Vi har under året

implementerat ett digitalt system som följer eleven genom grundskolan vilket kommer att underlätta för personal, elever och vårdnadshavare.

Analys utifrån måluppfyllelse används lokalt på varje skola för att organisera resursanvändningen och sätta in åtgärder såväl på elevnivå som grupp- och individnivå samt för den undervisande läraren. Gällande de obligatoriska bedömningsstöden i förskoleklass och årskurs 1 har skolorna börjat hitta former för att använda dessa i det förebyggande arbetet och därmed bilda underlag för kommande insatser.

Ett område som förvaltningen ser har utvecklats är insatserna kring SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt). Arbetsmetoder, digitala hjälpmedel och en ökad kunskap inom elevhälsa men även på enheterna. Här ser förvaltningen en ökad kunskap både inom Barn- och elevhälsan men även ute på kommunens olika enheter. Det finns dock fortfarande utmaningar med att arbeta språkutvecklande i alla ämnen och med alla elever. För att detta ska ta fart på allvar och kan elevhälsan stötta på samtliga nivåer: organisation-, grupp- och individnivå. Den insats som pågår på högstadieskolorna innehåller fortbildning för alla pedagoger i detta arbete. Även biblioteken har en central roll för att bidra till våra barn och ungdomars språkutveckling. Arbetet med att ta fram en ny biblioteksplan för Östra Göinge kommun slutfördes under året och ligger nu till grund för all biblioteksverksamhet. På grund av svårighet att rekrytera bibliotekarie har inte arbetet med skolbiblioteksplanen fullt ut kunnat genomföras under året men genom personalförstärkning på folkbiblioteken har de ändå kunnat stötta i arbetet på skolorna.

Förvaltningen ser förstelärarna som en viktig resurs för skolutveckling. Under våren informerade Skolverket att förutsättningarna för förstelärare förändrades och delades in i lärare som arbetar på Pott 1- och Pott 2-skolor. Pott 2-skolor har större utmaningar utifrån socioekonomiska förutsättningar och där får försteläraren dubbelt så mycket i tillägg som en lärare på en Pott 1-skola. Östra Göinge kommun tilldelades som en av få kommuner i landet fler Pott 2-tjänster än Pott 1 vilket ställde stora krav på rektor och skolchef att dels formulera om och förtydliga kraven på en förstelärare men också att rekrytera ny personal. Utifrån förstelärarnas förtydligade uppdrag och krav har det skapats ett kommunnätverk lett av skolchef samt att de tillsammans med rektor på varje skola har skapat förutsättningar för hur de kan bidra till skolutveckling.

Lovskolan har ett ökande antal deltagare för varje år, och även om många elever inte läser upp betyg så tillgodogör de sig undervisning. Dock ser förvaltningen ett behov av att se över organisationen kring lovskolan så att den blir tillgänglig för fler årskurser och i alla byar.

Forskning visar att utgå från elevernas tankar och behov är en framgångsfaktor för skolutveckling samt att det ligger i linje med Barnkonventionen. Det finns strukturer för elevdemokrati på skolorna i form av klass- och elevråd. Förvaltningen ser dock ett behov av att inrätta ett barn- och ungdomsråd på förvaltningsnivå med fokus på lärande. Vi vet att delaktighet i sitt eget lärande och meningsfullhet skapar motivation. Motivation är ett nyckelord för kunskapsinhämtning. 80 % av grundskolans elever uttrycker att de känner sig motiverade att lära sig mer. Hur kan skolan arbeta för att nå övriga 20 %? Även på Introduktionsprogrammen är frågan om motivation ett utvecklingsområde där andelen motiverade elever ligger på 77 % och har sjunkit sedan föregående år. I förra årets rapport lyfte förvaltningen att elevernas röster saknas i underlagen för analys. Under hösten har enkät till eleverna i grundskolan arbetats om och nu ingår alla årskurser. En stor majoritet av eleverna svarar att de känner sig delaktiga. Förvaltningen lyfter dock att det fortfarande behöver synas mer i skolans kvalitets- och analysarbete.

Forskning lyfter även fram betydelsen av de estetiska läroprocesserna för ett ökat lärande. Lärandet förstärks och fördjupas om det finns en lärmiljö där eleverna lär med alla sinnen utifrån olika uttryckssätt. Upplevelser av olika slag ger en ytterligare dimension, vilket gäller även när det handlar om att läsa och skriva. Lärande som bygger på kroppsliga, vardagliga och kulturella aktiviteter i ett sammanhang och i samspel med andra befästs starkare. Estetiska läroprocesser förutsätter att eleven är delaktig, nyfiken och får möjlighet att uttrycka sig fritt. Under hösten fick alla förstelärare kompetensutveckling kring detta, något som kommer att fortsätta under våren. Det finns en etablerad

struktur för arbetet med kultur och Skapande skola där syftet är att de aktiviteter som görs ska nära anknytning till läroplanen och förstärka elevernas lärande. Här sker även samverkan med kommunens Kultur och fritid. Ett annat sätt att öka motivationen är att visa eleverna kopplingen till arbetslivet.

Entreprenörskap och det entreprenöriella perspektivet

KS Analys 2019: Hur arbetar verksamheterna med entreprenörskap i skolan? En mer utförlig redovisning önskas.

Insatser kopplade till entreprenörskap är prioriterade. Den övergripande studie- och yrkesvägledningsplan (se kommunens hemsida) beskriver grundskolans planering för detta. Vi har en god resurstilldelning när det gäller studie- och yrkesvägledning men detta är bara en del i arbetet då det är hela skolans ansvar. Under året har Coronapandemin påverkat bl a prao som har ställts in, och skolorna har fått hitta andra sätt att ge eleverna kunskap om arbetslivet. Vi ingår från våren 2020 i ett tvåårigt ESF-projekt PRIS (Prao i Skåne) med målet att införa ett kvalitativt, hållbart och systematiskt praoarbete över kommungränserna i Skåne samt en ökad samverkan mellan skola och arbetsliv. Skånska arbetsgivare samt kommuner deltar. Det finns utarbetade samarbetsforum mellan kommunens skolläring och näringslivsenheten. I verksamhetsrapport *Vägen till arbete* beskrivs olika insatser, bl a om kommunens feriearbete. De planerade gemensamma projekt som skulle starta under våren har dock alla skjutits upp p g a Coronapandemin (förutom det som kallas Sommarlovsentreprenörerna). Förvaltningen hoppas inom kort kunna komma igång med de planer som finns.

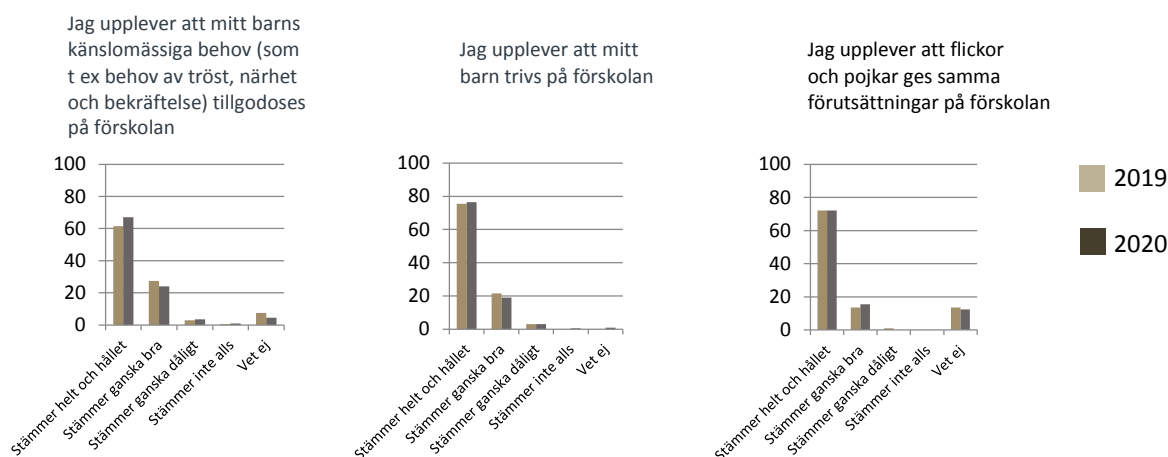
I kommunens skolor har även insatser påbörjats för att sätta fokus på att utveckla det *entreprenöriella lärandet*. När det entreprenöriella lärandet genomsyrar undervisningen låter man eleverna få insikt i att deras handlingar kan påverka och göra skillnad. Det handlar om att vi måste låta skola och samhälle mötas. Det kan betyda att vi låter eleverna arbeta med ämnesövergripande projekt som inte stannar i klassrummet utan förflyttas ut i samhället och gör avtryck i elevernas värld utanför skolan. Det kan även betyda att samhället kommer in i klassrummet. Och bara det, att de får en mottagare förutom lärare och klasskompisar och att göra något som blir ”på riktigt”, gör att motivationen ökar i deras arbete.

Trygghet

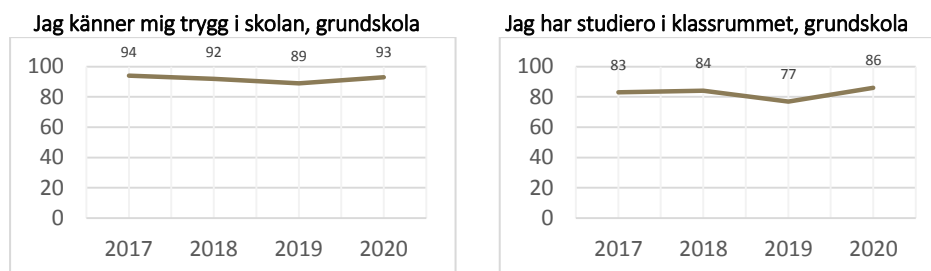
INDIKATOR I MÅL- OCH RESULTATPLANEN	2018	2019	2020	Målnivå 2023
Jag har studiero på lektionerna, åk 8	84	77	76	80

Förvaltningen bedömer utifrån underlag ifrån kvalitetsdialoger och enkäter att skolorna gör ett gediget och framgångsrikt arbete kring värdegrundsarbetet. Studiero som skapar trygghet samt goda relationer med pedagoger och med varandra är en grundläggande förutsättning för ett gott lärandeklimat. I förskolan fick all förskolepersonal vid början av 2019 kompetensutveckling kring att arbeta utifrån ett normkreativt förhållningssätt. Normkreativitet på förskolan handlar om att ge alla barn möjligheten att utvecklas utan att begränsas av andras föreställningar. Medvetenhet hos personalen syns i deras agerande och planering av verksamhet. Slutsatsen utifrån de analyser som gjorts är att verksamheterna behöver arbeta vidare under läsåret 20/21, bl a kring bemötande för att ge flickor och pojkar samma möjligheter.

I årets enkät till vårdnadshavare i förskolan uttrycks en hög nöjdhet.

För att elever och lärare ska kunna fokusera på kunskapsuppdraget krävs en skola där elever känner sig väl bemötta och det finns en trygghet och studiero. I de elevenkäter som görs årligen i årskurs 2, 5 och 8 visas att eleverna känner sig trygga i skolan i Östra Göinge kommun. De positiva svaren har legat stabilt över åren och årets resultat i grundskolan är det högsta på många år.

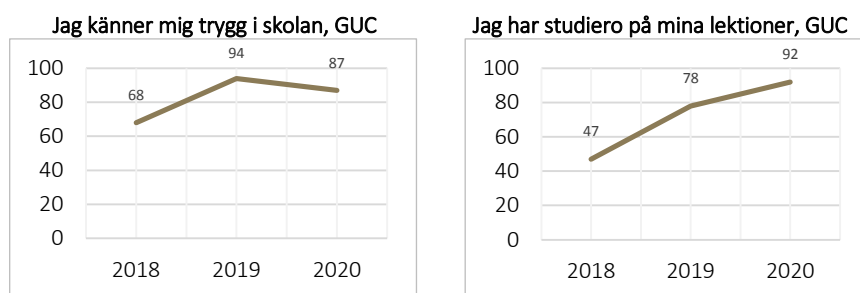

Riktade anställningar har gjorts av socialpedagoger för att stärka tryggheten, möta elever och vårdnadshavare för att möjliggöra för lärarna att fokusera på undervisningen. Resultat har gett positiva

effekter i trivsel, uppföljning och förebyggande arbete. För att förstärka tryggheten och studiero deltar alla elever i åk 7 sedan hösten 2020 i värdegrundsarbetet Spelar Roll vilket sker i samarbete med socialtjänstens fältassistenter. Träffarna äger rum en gång i veckan och ungdomar reflektera tillsammans över frågor som bland annat jämställdhet, våld, makt, rasism, sex, kärlek och utanförskap. Insatsen är ännu inte utvärderad, men resultat från annan kommun visar att elever växer och själva börjar reflektera kring den egna miljön, i hemmet, på fritidsaktiviteten osv.

Förvaltningen har under året arbetat om rutinerna för hantering av anmälan om kränkande behandling utifrån Barnkonventionen. Det är ett utvecklingsområde att sammanställa och analysera på skol- och förvaltningsnivå mönster utifrån diskrimineringsgrunderna. På fritidshemmen svarar 95 % av eleverna att de känner sig trygga. Nöjdheten är över åren hög. Förra året startade en diskussion i rektorsgruppen kring resultaten på fritidshem med koppling till ökad måloppfyllelse. Resultatanalysen visar att fritidshemmen har nöjda elever och eftersom det och tryggheten nu i flera år legat högt är det dags att utveckla verksamheten vidare med ett större fokus på undervisning, lärande och som ett komplement till grundskolan. Vi ser att det har skett en utveckling i hur man arbetar med att synliggöra elevernas lärande samt kring normer och värden.

Studieron och trygghet på Introduktionsprogrammen har ökat sedan 2018, genom att skolan har haft fokus ordningsregler med tydliga konsekvenser och ett gemensamt förhållningssätt. Även det tvålärareskap som funnits sedan ht 2019 har haft fördelarna att det främjat närvaron och ökat studieron; eleverna känner sig sedda och arbetsmiljön både för elever och pedagoger har förbättrats. Under 2020 visar resultatet på en viss nedgång gällande trygghet vilket stärker skolans analysarbete där det framgår att det finns ett kontinuerligt behov av att arbeta med trygghetsskapande åtgärder. Påverkan av våren distansundervisning kopplat till pandemin kan vara en bidragande faktor och skolan har en viktig roll i att vara en trygg punkt i dessa tider.

Kommunen har under många år prioriterat det förebyggande arbetet som ska bidra till ökad trygghet även utanför skolan. En del av detta är att i kommunen finns det 3 fritidsgårdar (2 kommunala i Broby och Knislinge och en fristående i Sibbhult) samt Fryshuset som är öppna och trygga mötesplatser för våra unga. Förvaltningen ser att det är av stor vikt att det finns meningsfull sysselsättning för kommunens ungdomar och att de är delaktiga. Det finns därför fritidsgårdsgrupp där även fältassistenterna ingår tillsammans med Kultur och Fritid. Genom samarbetet kan Fältassistenterna tidigt få signaler om vilka behov som finns.

Sedan 2014 finns en etablerad samverkan gällande kommunens förebyggande arbete mellan skola, socialtjänst, polis och fritid, SSPF. Under våren 2020 har skett en översyn av strukturerna för det förebyggande arbetet med syfte att tydliggöra det strategiska brottsförebyggande uppdraget och att förbättra samverkan mellan olika aktörer. SSPF har övergått till en BRÅ-samordning (brottsförebyggande råd). Samarbetet mellan de verksamheter som möter våra barn är viktiga insatser för att skapa en trygg uppväxt för våra barn och förebygga ohälsa som kan leda till destruktiva beteende. Mer om förvaltningens förebyggande arbete finns att läsa i socialtjänstrapporten.

Psykisk och fysisk hälsa

KS Analys 2019: Hur fortgår arbetet med att utveckla TSI- modellen? Kommunstyrelsen menar att detta är mycket viktigt och önskar en redovisning av hur det utvecklas.

Vi ser idag att modellen är implementerad på våra enheter och utvärderingar visar att den är till hjälp i skolans rutiner och arbetssätt för det förebyggande arbetet. Läs mer nedan.

Tidiga samordnade insatser TSI

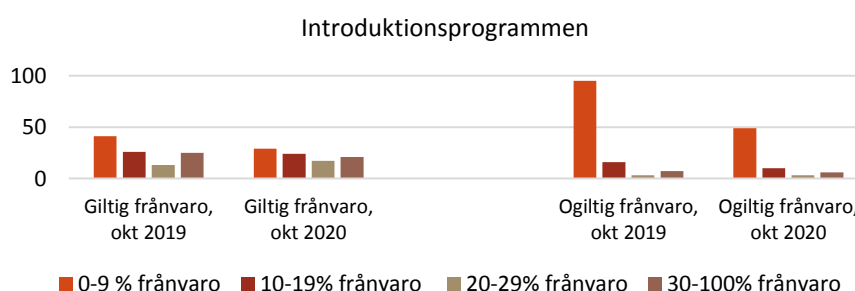
I förra årets kvalitetsberättelse lyfte centrala Barn- och elevhälsa det hälsofrämjande och förebyggande arbetet som en viktig del för att barn och elever ska må bra och att måluppfyllelsen ska öka. Arbetet fortgår med fortsatt stark fokusering på förebyggande och hälsofrämjande verksamhet. Under året har förskolan och skolan tillsammans med socialtjänst implementerat TSI-processen. Resultatet av arbetet är ökad förståelse för barnen/eleverna och deras rättigheter hos förskolans/skolans personal samt vårdnadshavare. Detta gör även att ärenden kommer till rektorns kännedom fortare vilket kan leda till ytterligare insatser i ett tidigt skede. Via TSI-processen ser vi att antalet anmälningar om oroande frånvaro till skolchef har ökat. Genom TSI-processen har förvaltningen fått en klarare helhetsbild kring närvaro och problematisk frånvaro. Här pågår ett fortsatt analysarbete för hitta arbetssätt som främjar närvaro.

Närvaro

Forskning visar att elevers närvaro i skolan ofta är förknippad med deras mående. Ett medvetet och strukturerat arbete med att främja närvaro ger därför effekt. Detta dels genom att skapa en inkluderande välkomnande skola för alla elever men också genom att skolorna fått ett tydligt uppdrag att fånga upp elever med oroande frånvaro. Idag finns kommunövergripande rutiner och strukturer för skolorna att följa gällande närvaroarbetet och frånvarande elever. Elever med olika NPF-diagnoser återfinns ofta här men också elever med annan psykisk ohälsa. Närvaroarbetet i grundskolan har under det gångna året utvecklats positivt. Detta är första gången som vi på huvudmannanivå kunnat följa ett helt läsår i grundskolan och vi såg i höstas att insatser började ge effekt (dock är det från mars 2020 svårt att dra slutsatser eftersom närvarostatistiken påverkas av Coronapandemin).

GRUNDSKOLA	2019/2020 fram till mars	Hela läsåret 19/20
90 % närvaro eller mer	76 %	61 %
80 % närvaro eller mer	94 %	87 %

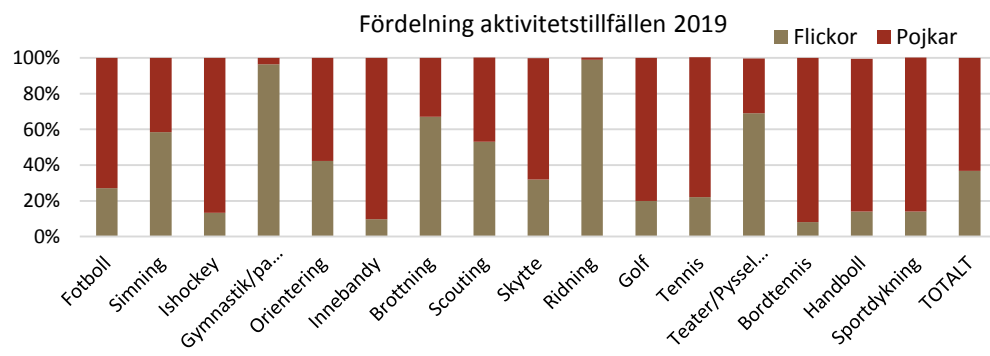
Även för de äldre eleverna som går på introduktionsprogrammen ser vi att den totala frånvaron (både giltig och ogiltig) har minskat, och detta trots Covid-19. En bidragande effekt är att skolan utvecklat former för digital undervisning vilket gör att elever som är hemma ändå har möjlighet att delta. Den ogiltiga frånvaron har minskat markant från 2019 vilket också kan bero på hårdare rekommendationer från CSN (där studiebidraget dras vid fyra timmars ogiltig frånvaro under en period på 4-5 veckor). Att stoppa ströfrånvaron är viktigt, oavsett årskurs och elevens ålder. Forskning visar att långvarig frånvaro oftast börjar med ströfrånvaro. När det gäller elever med långvarig frånvaro krävs insatser i nära samverkan med hemmet och andra professioner i kommunen samt andra aktörer. Det finns fortfarande en utmaning gällande den ogiltiga frånvaron och dess orsaker och här är pojkar mycket överrepresenterade. En orsak kan vara motivation, kursutvärdering visar att endast 53 % av pojkarna är motiverade till studier. Detta är något som även Göinge utbildningscenter kommer att fokusera på i deras vidare arbete med närvaron.

Meningsfull fritid

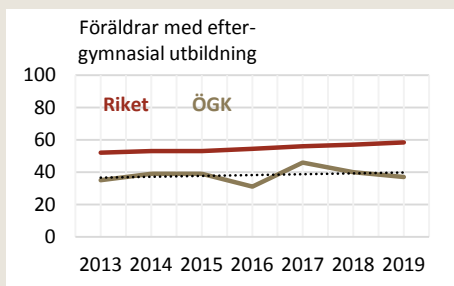
Musikskolan är en viktig verksamhet för många av våra barn och unga och bidrar till en meningsfull fritid. Förvaltningen bedömer att musikskolan lever upp till de förväntningar som finns i förvaltningens verksamhetsplan. Deltagandet i musikskolans frivilliga verksamhet är oerhört högt i en nationell jämförelse (14,6% av barnen i åldrarna 6-19 år deltog i musikskolans avgiftsbelagda kärnverksamhet under 2018). Analysen visar att kunderna är nöjda samt att de deltar något länge tid idag än för 10 eller 15 år sedan. Ökningen av medelstudietiden över en längre period beror troligen delvis på att barn idag påbörjar organiserade fritidsaktiviteter i lägre ålder, redan i 6-7-årsåldern. Trenden att organiserade fritidsaktiviteter påbörjas tidigare är generellt så. Musikskolan lägger ner ett stort arbete på att vara synlig och tillgänglig och väntetiderna till att få börja spela/sjunga är mycket korta jämfört med de flesta andra kommuner. Musikskolan tar även ett stort ansvar för allmänskulturutbudet i Östra Göinge samt genomför kontinuerligt projekt inom grundskolan som når alla elever i berörda skolor och klasser. Skolinspektionens beslut att rektors rätt att bevilja ledighet från grundskolan ej omfattar strukturerad återkommande ledighet som t ex musikundervisning har påverkat deras villkor och utvecklingsarbetet under läsåret 2019/2020 har inriktats mot att förbereda en förändrad verksamhet där all undervisning förläggs under elevernas fritid för att försöka bibehålla en så god tillgänglighet som möjligt trots förändrade förutsättningar.

Kommunens Kultur- och fritidsenhet har ett nära och långvarigt samarbete med Musikskolan där syftet är att med gemensamma resurser ge en bredare och mer omfattande verksamhet riktad mot barn och unga. Enhetens arbete riktar sig till alla kommuninvånare men bland dessa är barn och unga en prioriterad grupp. Den spelar en viktig roll för barn och ungdomars hälsa och fysiska utveckling samt att ge förutsättningar för en positiv och utvecklande fritid. Forskning visar att detta även kan ha en positiv effekt på skolresultaten. På höstlovet 2019 genomfördes ett SKUTT-dagläger över tre dagar med totalt 30 deltagande ungdomar. Under loven har kommunen själva och i samverkan med föreningar erbjudit olika aktiviteter för lovlediga barn och unga även om våren och sommaren 2020 starkt påverkades av pågående pandemi. Sommarskoj fick i år ställas om helt på grund av pandemin som gjorde att antalet deltagande ungdomar minskade från normalt över 300 deltagare till cirka 35 deltagare. Året har präglats av implementering av Barnkonventionens lagkrav. Det har genomförts dialoger med barn och unga för att fånga upp ungdomarnas åsikter och önskemål kring frågor om deras fritid som sedan ligger till grund för fortsatt planering (Idrottsalliansen – ungdom och våra ungdomar på fritidsgårdarna). En ny samverkansgrupp är startad under året med deltagare från flera olika aktörer från civilsamhället och den idéburna sektorn som på olika sätt jobbar med ungdomsfrågor. Syftet med gruppen är att, förutom att vara ett forum för erfarenhetsutbyte, försöka finna synergier mellan våra olika verksamheter för att få så bra utfall som möjligt i våra verksamheter riktad mot barn och unga. I underlagen framkommer det ett behov av fler spontanidrottsplatser i kommunen. Olika typer av mötesplatser är viktigt för kommunens barn och unga för att möta olika behov och intressen. Kommunens egna mötesplatser som till exempel biblioteken och idrotts- och fritidsanläggningarna och den verksamhet som bedrivs där är centrala i detta arbete. Även samverkan med andra verksamheter som möter barn och ungdomar och med den idéburna sektorn är viktig, däribland studieförbunden. Utifrån aktivitetsbidragen ges en bild av vad kommunens barn och ungdomar engagerar sig i på fritiden. Det är idrottsföreningar, scouter och hantverks-, dans- och pysselföreningar som får bidrag. Det är med stor överlägsenhet (98 % av bidragen) idrottsföreningarna som rapporterar flest aktiviteter. Det har skett en viss nedgång i antalet aktiviteter från 2017 vilket är anmärkningsvärt då elevantalet i grundskolan ökade med 165 elever mellan dessa år. En förklaring är att förvaltningen upplever att det kan vara svårt att nå barn i nyanlända familjer, inte minst för att det innebär avgifter och transport. Fördelningen mellan pojkar och flickor följer ett klassiskt mönster. Det finns inga riktade insatser för att utjämna detta utan målet i kommunen är en ökad aktivitet bland barn och unga generellt. Effekterna av coronaviruset har satt kommunens föreningar under stor press. Därför har kommunen beslutat att stötta de ungdomsföreningar som är berättigade till aktivitetsstöd på olika sätt. Enhetschef för Kultur och fritid har fått ett utökat uppdrag att bevaka händelseutvecklingen. Vad pandemin kommer att få för långsiktiga effekter för föreningarna och för våra barn och unga vet vi idag inte. Förvaltningen ser ett stort behov av att uppmuntra och stötta föreningar så att barn och unga trots allt kan erbjudas en meningsfull fritid då vi vet att det annars finns risk för ökad psykisk ohälsa.

Familjen

KS Analys 2019: Varför går utbildningsnivån bland föräldrarna ner - flyttar familjer med högre utbildningsnivå från kommunen? Kommunstyrelsen pekar på behovet av en särskild analys av flyttströmmar till och från kommunen kopplat till exempelvis utbildningsnivå och vilka motiv som ligger bakom att man väljer att flytta till eller från Östra Göinge kommun.

Utbildningsnivån har sedan lång tid tillbaka legat lågt i kommunen. Inflyttningen till Östra Göinge har varit stor de senaste fem åren och en stor andel av dessa har låg utbildningsbakgrund vilket har påverkat kommunens utbildningsnivå på totalen. Förvaltningen har inga indikationer på familjer med högre utbildningsnivå i någon större omfattning har valt att flytta ifrån kommunen,

men genomlysningen av flyttströmmar till och från kommunen är ännu inte genomförd. Även om vi inte kan se siffrorna för 2020 kan vi anta att de ligger i paritet med 2019.

KS Analys 2019: Hur når individ- och familjesupporten utrikesfödda familjer? Kommunstyrelsen vill peka på vikten av att söka alla möjliga olika vägar för att komma i kontakt med dem för att även de ska kunna få ta del av den stöd som kan erbjuda. Finns samverkan med andra delar av förvaltningen som också har behov av detta?

Detta har varit en utmaning och därför har en samverkan med SFI-utbildningen etablerats. En samverkan med SFI-utbildningen har etablerats och för att erbjuda möjligheten att som vårdnadshavare lära sig mer om föräldraskap i Sverige skickades en enkät ut. Intresset var mycket högt och det planerades en föräldrautbildning där syftet var att lära sig mer om föräldraskap i Sverige. Dock har denna fått ställas in på grund av pandemin. SFI utbildningen samverkar även med förskolan genom att förklara riktlinjer kring barnomsorg och sprida kunskap om de nya digitala verktygen mellan hem och förskola.

Inom förvaltningen arbetar en person med kartläggning av nyanlända familjer. Kartläggningarna sker när familjerna anländer till kommunen och kartläggningarna fungerar som utgångsläge när barnen blir mottagna i förskolorna och skolorna. Genom kartläggningen får även familjerna kunskap om möjligheter till de olika stödinsatser som kommunen kan erbjuda. Även förskolan och SFI har samverkat, bl a genom att på utbildningen förklarat riktlinjer kring barnomsorg och spridit kunskap om digitala verktygen mellan hem och förskola.

I kommunen finns en unik insats, en s k Föräldrasupport. Tjänsten tillhör skolan och erbjuder stöd och rådgivande samtal till föräldrar till barn i grundskolan. Den är avgiftsfri utan registrering. Föräldrasupporten är en viktig brygga mellan skola och socialtjänst, utvärderingar visar att skolorna ser funktionen som ett stort stöd i sitt arbete.

Individ- och familjesupporten (som är den del av socialtjänsten) har en central roll i arbetet i arbetet med att stötta familjen och i samverkan med andra aktörer. Det finns olika typer av stöd på enheten: råd- och stödsamtal, råd och stöd utifrån TSI, familjebehandling via bistånd, projektet Hela familjen samt fältverksamhet. De olika inriktningarna tangerar varandra på flera olika sätt. Målet är att trygga goda uppväxtvillkor genom att tidigt kunna ge stöd utifrån det behov som uppkommer. Statistiken visar en hög andel som nås av råd- och stödsamtal⁴. För att kunna mäta effekten av råd och stödsamtal har en skattnings använts och den visar att en hög andel anser att deras mående har blivit bättre. Det är dock svårt att dra några slutsatser eftersom det ännu saknas systematik i uppföljningen samt att den

⁴ Råd- och stödsamtal (service) är samtal som är dokumentationsfria och ingen biståndsbedömning har gjorts. Statistik på beviljade insatser (bistånd) görs av IFO (Individ- och familjeomsorgen), i genomsnitt är det 30-35 ärenden gällande barn och unga.

inte är anonym vilket kan påverka resultatet. Underlaget säger heller inget om insatserna har fungerat eller om familjen sökt stöd igen. Här finns ett utvecklingsområde. Arbete med familjer på bistånd utförs också på Individ- och familjesupporten. Det vanligaste stödet som ges är samtal samt hembesök utifrån behov. Syftet har varit att öka familjens egen förmåga och på så vis minska placeringar. Detta arbete behöver utvecklas för att möta behovet i en större utsträckning. Mer att läsa finns i socialtjänstrapporten.

Mötesplatser för familjer

Förvaltningen verkar för att skapa mötesplatser med aktiviteter för familjer genom exempelvis musikcaféer, konserter, familjelördagar, badanläggningar, Trollacenter och bibliotek. Mötesplatserna bidrar till samhörighet, integration, aktiv fritid och ökad hälsa. Föräldrar är barnets viktigaste resurs för att utveckla, fostra, aktivera och stimulera barn och ungdomar i deras utveckling. Genom att skapa aktiviteter där hela familjen kan delta tillsammans bidrar kommunen till att skapa goda förutsättningar för våra barn och unga att få en bra start i livet.

Förvaltningens samlade rekommendationer

- Det systematiska kvalitetsarbetet behöver fortfarande ytterligare utvecklas så att huvudman kan följa förskolans och skolans måluppfyllelse i relation till barnens utveckling och lärande utifrån läroplansmålen.
- Insatser för att stödja rektorers pedagogiska ledarskap för skolutveckling och ökad måluppfyllelse.
- Arbetet med språkutveckling och flerspråkighet har utvecklats de senaste åren men är fortfarande en central del i förskolans och skolans utvecklingsarbete.
- Att följa upp att det förebyggande arbetet utifrån TSI fortsätter och bidrar till förskolans och skolans insatser för elever i behov av stöd. Vidhålla och utveckla samverkan med Individ- och familj, skola och elevhälsa och BVC.
- Det entreprenöriella arbetet på skol- och kommunnivå behöver vidareutvecklas.
- Att fortsätta hitta vägar att erbjuda våra barn och ungdomar ett rikt föreningsliv och skapa en meningsfull fritid. Detta genom samverkan med musikskola, olika föreningar, fritidsgårdsverksamhet samt projekt som Fryshuset och genom att utveckla meningsfulla mötesplatser, så som bibliotek, så att de möter barn, ungdomar och familjers behov.
- Revidera studie- och yrkesvägledning övergripande plan för grundskola och grundsärskola för ett tydligare fokus på entreprenörskap och arbetsliv.